

1.

Bryssel den 18.12.2013
COM(2013) 899 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Utvärdering av Europass-initiativet

Andra utvärderingen av Europaparlamentets och rådets beslut om en enhetlig gemenskapsram för större tydlighet i kvalifikationer och kompetenser (Europass)

2.

SV
SV

1. INLEDNING

I dagens samhälle är möjligheterna till lärande oändliga, gränslösa och direkt tillgängliga. Vi kan skaffa oss nya kunskaper och färdigheter inte enbart på traditionellt sätt i klassrummet, utan i ökande omfattning även utanför skolan och i egen takt. Dagens snabba ekonomiska och teknologiska utveckling leder också till att fler personer ändrar karriärbana eller utbildningsinriktning flera gånger, studerar eller arbetar över gränserna samt växlar mellan eller kombinerar arbete, utbildning, fortbildning och frivilligarbete. I takt med att kraven på anställbarhet och högre kompetens ökar behövs öppnare och flexibla utbildningssystem som är bättre anpassade till de lärandes och arbetstagarnas behov och livsvillkor. Kvalifikationer, färdigheter och kunskaper ska snabbt och enkelt kunna kännas igen och förstås av arbetsgivare och utbildningsanstalter över hela Europa.

Särskilt mot bakgrund av den ihållande höga arbetslösheten¹ har kommissionen under de senaste åren genom flera initiativ inom Europa 2020 betonat vikten av att göra det enklare för lärande och arbetstagare att tydligt kommunicera sina färdigheter och kompetenser, oavsett om dessa skaffats på formell, icke-formell eller informell väg. Det underlättar rörligheten och ger bättre utsikter till jobb och livslångt lärande. Detta mål understryks i ”En ny syn på utbildning”² där kommissionen tillkännager att man utforskar möjligheten till ett europeiskt område för färdigheter och kvalifikationer för att säkerställa att kompetenser och färdigheter enkelt kan kännas igen över gränserna.

Europass inrättades 2005³ och stöder dessa mål genom att hjälpa lärande och arbetstagare att göra sina kvalifikationer och kunskaper mer begripliga i hela Europa. Detta sker med hjälp av verktyg där kunskaper och kvalifikationer registreras och görs tydliga (se avsnitt 2 för en närmare beskrivning). Trots att det ursprungliga syftet med Europass är relevantare än någonsin, måste vissa av de nuvarande verktygen anpassas för att möta behoven och förväntningarna hos dagens lärande och arbetsmarknadernas utveckling.

I denna rapport analyseras framgångarna med Europass med utgångspunkt i den externa utvärdering av Europass som genomfördes 2012⁴. Rapporten visar att de ursprungliga målen fortfarande är relevanta, i synnerhet inom den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete (Utbildning 2020)⁵. Europass gör det möjligt att jämföra färdigheter, kvalifikationer och inlärningsresultat för att underlätta livslångt lärande eller arbete över gränserna. Europass och i synnerhet tillhörande meritförteckning har blivit ett erkänt och tillförlitligt varumärke för transparens och erkännande, både i och utanför Europa. Siffror från mars 2013 visar att det har skapats mer än 27 miljoner meritförteckningar på nätet genom Europass sedan lanseringen 2005. Dessutom är Europass-verktygen kostnadseffektiva och deras användning och spridning har utvecklats betydligt sedan den första utvärderingen av Europass 2008.

¹ KOM(2010) 478 slutlig, KOM(2010) 682 slutlig, KOM(2010) 245 slutlig/2, KOM(2012) 173 slutlig, KOM(2012) 485 slutlig.

² KOM(2012) 669 slutlig.

³ Europaparlamentets och rådets beslut 2241/2004/EG av den 15 december 2004 (nedan kallad *beslutet*).

⁴ Se artikel 15 i beslutet. Den aktuella rapporten fokuserar på resultaten av den andra utvärderingen som genomfördes 2012 av Public Policy and Management Institute (PPMI). Se http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/index_en.htm#trainingHeader.

⁵ EUT C 119, 28.5.2009, s. 2.

Rapporten belyser även aktuella brister med Europass när det gäller att hantera ändrade villkor på utbildningsområdet och arbetsmarknaden. Enligt kommissionens meddelande ”En öppen utbildning” främjar vissa av verktygen inte flexibla inlärningsvägar, och gör det heller inte möjligt att på ett mer omfattande sätt registrera kvalifikationer som skaffats genom icke-formellt eller informellt lärande, till exempel e-lärande⁶. Utvärderingsuppgifter visar dessutom att de flesta av Europass-verktygen inte helt når ut till stora användargrupper. För närvarande är de typiska användarna av Europass unga, välutbildade kvinnor. Bättre samordning med tjänster som erbjuder yrkesvägledning samt integrering av dessa tjänster i Europass skulle göra det möjligt att nå stora grupper av användare, bland annat lågutbildade arbetslösa som ofta saknar de nödvändiga kunskaperna för att fylla i Europass-dokumentet eller som kanske tycker att dessa är för komplexa och krångliga. Andra nödvändiga förbättringar är större konvergens med andra europeiska referensverktyg och bättre interoperabilitet mellan IT-verktygen i Europass och de verktyg som EU använder för att förmedla jobb.

För att man ska kunna åtgärda dessa brister måste Europass omstruktureras så att tjänsten blir enklare och mer målinriktad, utan att man förlorar siktet mot det ursprungliga målet att öka jämförbarheten och tydligheten på färdigheter och kvalifikationer för att underlätta för den som vill arbeta och studera över gränserna eller inom olika områden. Behovet av denna omstrukturering blir ännu mera trängande i takt med att det utvecklas allt fler privata, lokala eller nationella initiativ med samma målsättningar, i synnerhet i elektronisk form såsom e-portföljer.

Alla dessa faktorer är avgörande när det gäller att stärka Europass roll i utvecklingen av ett europeiskt område för färdigheter och kvalifikationer, genom vilket kommissionen kommer att stärka synergieffekterna mellan de olika europeiska verktygen för tydlighet och erkännande av kvalifikationer. I detta syfte kommer resultaten av denna rapport att sammanföras med resultaten från den europeiska ramen för kvalifikationer, det europeiska systemet för kvalitetssäkring inom yrkesutbildningen och lägesrapporten om kvalitetssäkring i den högre utbildningen. Tillsammans kommer de att stödja den offentliga debatten inom ramen för det europeiska området för färdigheter och kvalifikationer under vintern 2013/2014.

2. RESULTAT OCH EFFEKTER

Europass inrättades 2005 och är en portfölj med fem olika dokument som innehåller en fullständig beskrivning av innehavarens utbildningar, officiella kvalifikationer, arbetslivserfarenhet, kunskaper och färdigheter. Två av dokumenten i Europass är verktyg för självdeklarering, nämligen meritförteckningen⁷ och språkpasset⁸. Övriga tre, det vill säga bilagan till examensbevis,⁹ tillägget till slutbetyg och yrkesexamen¹⁰ och dokumentet Europass-mobilitet,¹¹ utfärdas av utbildningsanstalterna. Alla dokument har samma

⁶ COM(2013) 654 final.

⁷ Mall för användarens meritförteckning.

⁸ Ett verktyg för självutvärdering av språkkunskaper med hjälp av referensskalan i den gemensamma europeiska referensramen för språk.

⁹ Innehåller en förteckning över de kvalifikationer som innehavaren av en universitets- eller högskoleexamen har, bland annat vilka ämnen som studerats.

¹⁰ Beskrivning av innehållet i yrkeskvalifikationer som komplement till en redan utfärdad yrkesexamen.

¹¹ Dokument som utfärdas av nationella utbildningsmyndigheter, och som intygar arbetslivserfarenhet eller utbildning i andra europeiska länder.

varumärkesnamn (Europass) och logotyp. Europass-tjänsten är lättillgänglig, gratis och finns på 27 olika språk i elektroniskt format på Europass-portalen¹². Sedan 2012 kan användarna samla alla sina Europass-dokument i det europeiska färdighetspasset, en användarvänlig elektronisk mapp där man kan skapa en personlig, modulbaserad förteckning över färdigheter och kvalifikationer som man erhållit med tiden.

2.1 Nå nya målgrupper

Alla Europass-dokument anses i olika grad lyckas bra med uppgiften att göra färdigheter, kompetenser och kvalifikationer mer jämförbara mellan olika länder samt att underlätta urvalsprocessen för arbetsgivare och utbildningsanstalter. Dokumenten är internationellt erkända, vilket är den främsta anledningen till att slutanvändare väljer Europass. Europass uppfattas som ett starkt varumärke med stort europeiskt mervärde som når en bred och specifik publik. Till exempel menar berörda aktörer och nationella Euresrepresentanter¹³ att meritförteckningen, bilagan till examensbevis samt tillägget till slutbetyg och yrkesexamen är de mest användbara Europass-dokumenterna för de aktuella användarna.

Meritförteckningen anses vara det mest praktiska, uppskattade och välkända Europass-verktyget. Användningen av den har ökat i stadig takt, bara under 2012 skapades nästan tolv gånger fler meritförteckningar på nätet än 2006. I mitten av mars 2013 hade det skapats mer än 27 miljoner meritförteckningar totalt sedan Europass lanserades. Även bilagan till examensbevis samt tillägget till slutbetyg och yrkesexamen är viktiga redskap som genom internationella standarder hjälper utbildningsanstalter att styra upp och strukturera sina utbildningsprogram mer effektivt. Trots detta har de flesta Europass-verktyg inte lyckats nå ut helt till stora grupper av potentiella användare. År 2012 skapades endast 115 000 europeiska språkpass på nätet och endast 80 000 Europass-mobilitetsdokument.

Berörda parter, bland annat arbetsgivare och fackföreningar, samt slutanvändare och potentiella användare är eniga om att Europass-verktygen bidrar positivt till mobilitet för livslångt lärande eller på arbetsmarknaden. I en undersökning som genomfördes inom ramen för den externa utvärderingen¹⁴ svarade 58 % av de tillfrågade att meritförteckningen hade hjälpt dem att bli kallade på intervju med utsikt till anställning, utbildning eller frivilligarbete. Dessutom ansåg 46 % att det hade hjälpt dem att bli antagna till utbildningsprogram för livslångt lärande (t.ex. Erasmus), språkkurser och liknande. Europass är särskilt värdefullt för personer som vill byta jobb eller arbeta över gränserna. Inte mindre än 60,4 % av de tillfrågade menade nämligen att Europass hade hjälpt dem i detta avseende. Europass-dokumenterna uppfyller behoven hos den stora majoriteten (ca 80 %) av användarna, oavsett ålder och utbildning.

Ändå är det personer med akademisk utbildning som använder Europass mest. Av slutanvändarna av Europass har 40 % ett arbete och 37 % utbildar sig. Europass spelar en viktig roll även vad gäller nationell och internationell mobilitet. Mer än 40 % av de användare

¹² Det är Cedefop som har utarbetat, är värd för och driver portalen för kommissionen. Se http://europass.cedefop.europa.eu/en/home?loc=en_GB.

¹³ <https://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=en>.

¹⁴ http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/training/2013/europass_en.pdf. Uppgifter i denna rapport har hämtats från den externa utvärderingen.

som är mobila i det egna landet använder numera Europass-dokument. De typiska Europass-användarna är unga, kvinnor och välutbildade – nästan 60 % har akademisk examen, och 59,3 % är kvinnor.

Lågutbildade arbetslösa är tillsammans med frivilligarbetare de grupper som är svårast att nå. De utgör 12,8 % respektive 1,1 % av användarna. Ur tabell 1 framgår att många av de lågutbildade eller arbetslösa personer som inte använder Europass ofta saknar de kunskaper som krävs för att fylla i dokumenten eller tycker att dessa är för komplexa och krångliga. Specialinriktad hjälp skulle kunna underlätta tillgången till Europass för dessa grupper.

Tabell 1: Europass-användare indelade efter utbildnings-/yrkesbakgrund¹⁵

Utbildnings-/yrkesbakgrund	Alla Europass-dokument	Europass CV	Europass LP	Europass CS	Europass DS	Europass MD
Utbildning	37,3 %	30,2 %	26,3 %	20,1 %	19,5 %	30,5 %
Frivilligarbete	1,1 %	1,5 %	1,5 %	1,1 %	1,1 %	1,0 %
Anställning (mindre än fem år)	19,5 %	20,2 %	21,1 %	31,4 %	25,8 %	32,4 %
Anställning (mer än fem år)	20,8 %	26,4 %	32,0 %	29,1 %	35,2 %	12,3 %
Arbetslös/arbetssökande	12,8 %	15,9 %	12,5 %	9,9 %	14,4 %	12,6 %
Annat	8,5 %	5,8 %	6,6 %	8,4 %	4,0 %	11,2 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Källa: Utvärdering av Europass år 2012 av PPMI.

Som framgår av tabell 2 är det mest yngre personer (under 20 till 35 år) som använder Europass-dokumentet, antagligen för att de är mer öppna för mobilitet (mellan platser, arbeten och branscher).

Tabell 2: Användare av Europass indelat efter ålder¹⁶

Ålder	Alla Europass-dokument	Europass CV	Europass LP	Europass DS	Europass CS	Europass MD
<20	9 %	9 %	10 %	2 %	11 %	10 %
21-25	41 %	40 %	35 %	35 %	42 %	49 %
26-35	30 %	32 %	31 %	40 %	27 %	31 %

¹⁵ Akronymerna står för: CV: Curriculum Vitae; LP: Language passport; MD: Mobility document; DS: Diploma supplement; CS: Certificate supplement.

¹⁶ idem.

Ålder	Alla Europass-dokument	Europass CV	Europass LP	Europass DS	Europass CS	Europass MD
36-49	14 %	15 %	18 %	18 %	17 %	7 %
50+	5 %	5 %	6 %	4 %	5 %	3 %

Källa: Utvärdering av Europass år 2012 av PPMI. Procenttal har avrundats.

Europass har även en ”pedagogisk inverkan” på innehavaren av dessa dokument. Han eller hon uppmuntras nämligen att se över sina egna färdigheter och kvalifikationer och att kommunicera dem tydligare. Detta hjälper arbetssökande att fokusera på de färdigheter och kvalifikationer som efterfrågas mest av de flesta arbetsgivare.

2.2 Underlätta flexibla inlärningsvägar

Undersökningen visade att berörda aktörer har allt högre förväntningar om att Europass ska anpassas till användarnas ändrade behov. Europass ska göra det möjligt för användarna att på ett enkelt sätt dokumentera alla sina färdigheter och kvalifikationer från alla utbildningssektorer och typer av utbildning. Hela strukturen bör förenklas och moderniseras och mer intern samstämmighet skapas för att moderna och mer flexibla inlärningsvägar med fokus på de lärande ska kunna hanteras. Europass tar för närvarande ingen hänsyn till frågor som den ökande betydelsen av icke-formell eller informell utbildning som ett sätt att erhålla nya färdigheter och kvalifikationer, eller verktyg som ”öppna utmärkelser” som utfärdas för nätutbildningar.

Vad gäller formell utbildning har Europass för närvarande två separata tilläggsdokument som var och ett täcker ett specifikt utbildnings- och poängsystem. Denna utformning kan ha negativ inverkan på den rekommenderade flexibiliteten hos inlärningsvägar. Genom att skapa en gemensam struktur för dessa tillägg så att de täcker alla nivåer och typer av utbildning (skolor, yrkesutbildning, högre utbildning och vuxenutbildning) skulle man kunna underlätta den gemensamma förståelsen av kvalifikationer, oavsett hur de har erhållits. Detta skulle göra det enklare för lärande och arbetstagare att kommunicera sina färdigheter, till exempel i samband med ansökan om fortbildning i en annan sektor. En gemensam modell som jämnar ut skillnader skulle även underlätta för arbetsgivare att förstå tilläggen.

Europass saknar för närvarande ett verktyg som gör det möjligt att på ett omfattande sätt dokumentera färdigheter och kvalifikationer som erhållits på icke-formellt eller informellt sätt (bland annat på internet). Dokumentet Europass-mobilitet har hittills använts i begränsad omfattning, och är endast gångbart inom den strikta ramen för internationell mobilitet.

Slutligen har språkpasset – det enda dokumentet för självdeklaration som kompletterar meritförteckningen – använts ytterst begränsat. Användare och arbetsgivare anser att meritförteckningen på egen hand bör ge en fullständig översikt över personliga kvalifikationer som språk- och IT-kunskaper, utan behov av kompletterande självdeklarationsdokument från användaren.

Dessa förbättringar bör göra hela strukturen mer lättanvänd. För att kunna omarbota Europass kan det vara nödvändigt att se över den befintliga rättsliga grunden, eftersom det aktuella beslutet inte tillåter att något av de fem grundläggande Europass-dokumenterna byts ut, ändras eller avskaffas.

2.3 Skapa bättre överensstämmelse med andra europeiska initiativ

Andra europeiska instrument som den europeiska referensramen för kvalifikationer (EQF),¹⁷ det europeiska systemet för meritöverföring inom yrkesutbildningen (Ecvet)¹⁸ och det europeiska systemet för överföring av studiemeriter (ECTS)¹⁹ har under de senaste årtiondena införts vid sidan av Europass för att underlätta för lärande och arbetstagare att studera och arbeta över gränserna. De bidrar till verklig mobilitet inom Europa och gör det snabbt och enkelt att förstå och känna igen kunskaper, färdigheter och kvalifikationer.

De här instrumenten har inte utvecklats isolerat utan är ett komplement till Europass. I takt med att EQF, Ecvet och ECTS blir allt vanligare kommer dessa instrument att gradvis integreras och hänvisas till i Europass. Enligt EU:s rekommendation om EQF ska alla nya kvalifikationsbevis, diplom och Europass-dokument som utfärdas av de ansvariga myndigheterna från och med 2012 innehålla en tydlig hänvisning till respektive EQF-nivå. Vissa länder (Tjeckien, Danmark, Estland, Frankrike och Irland) har redan börjat registrera dessa nivåer i de relevanta Europass-dokumenterna (bilagan till examensbevis och tillägget till slutbetyg), men även övriga länder måste göra mer i detta avseende.

Trots att dessa initiativ kompletterar varandra går det att skapa mer samstämmighet så att olika verktyg och tjänster tillhandahålls på ett samordnat sätt. För närvarande har användarna ingen lättbegriplig och samordnad tillgång till dessa instrument. Även om nästan alla Europeiska verktyg för öppenhet och mobilitet har en egen portal och några av dem konvergerar i vissa områden (som till exempel verktyget CV Online som hjälper användare av Eures att skapa sin Europass-meritförteckning på Eures webbplats), så är de inte tillräckligt sammankopplade. Det gör det svårare för potentiella användare att få tillgång till relevanta uppgifter, dokument och tjänster.

Därför behövs större interoperabilitet mellan Europass och EU:s övriga verktyg för jobbmatchning, bland annat Eures. På samma sätt är det nödvändigt att skapa bättre synergi mellan Europass och Youthpass, ett verktyg för att underlätta erkännandet av inlärningsresultat från projekt som stöds av EU-programmet Ung och Aktiv i Europa. Ett annat exempel är beslutet att erkänna yrkeskvalifikationer i en medlemsstat, vilka ger tillträde till ett reglerat yrke²⁰. Personer som innehar en sådan kvalifikation ska kunna lägga till beslutet om erkännande, på papper eller elektroniskt, i Europass. Detta gäller även om kvalifikationen erhållits genom förfarandet för det nya europeiska yrkeskortet.

2.4 Effektiv och hållbar förvaltning

¹⁷ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/eqf_en.htm.

¹⁸ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/ecvet_en.htm.

¹⁹ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/ects_en.htm.

²⁰ Direktiv 2005/36/EG.

Användningen av och medvetenheten om de olika Europass-verktygen har ökat stadigt sedan initiativet startades 2005. Detta beror till stor del på Europass-portalen, som har visat sig vara mycket framgångsrik vad gäller antalet besökare, användning och besökarnas belåtenhet. Besökarantalet har ökat varje år, från ca 3 miljoner år 2006 till nästan 15 miljoner 2012. Ungefär 88 % av de tillfrågade användarna anser att Europass-portalen är användarvänlig och tydlig. Enligt 60 % av de tillfrågade bör portalen i framtiden omfatta information och råd om mobilitet över gränserna, erkännande av kvalifikationer och arbetssökning.

Tillsammans med Europass-portalen är de nationella Europass-centrumen de viktigaste instrumenten för att genomföra Europass. Centrumen är verksamma i alla EU-länder samt i Island och Norge sedan mitten av 2005 (2007 i Bulgarien och Rumänien och 2011 i Kroatien), i Liechtenstein sedan 2006, i Turkiet sedan 2008 och i Schweiz sedan 2011. De har lyckats bra med att sprida kunskap om Europass och erbjuda nödvändig information till alla intresserade parter.

En stor del av de nationella Europass-centrumen samarbetar regelbundet med andra institutioner som Euroguidance- och Naric-centra, Eures-byråer, nationella kontor för programmet för livslångt lärande, Eurodesk och Europa direkt, men detta samarbete skulle kunna fördjupas och synergier skulle kunna utnyttjas bättre. Ökad samstämmighet mellan dessa institutioner kommer att leda till förenklade strukturer och bättre tjänster närmare de lärande och arbetstagarna, vilket i sin tur kommer att underlätta tillgången till Europass, i synnerhet för de grupper som för tillfället gynnas minst av systemet. Europass-centrumens insatser för att främja användningen av Europass-verktyget bland privata leverantörer av arbetsförmedlingstjänster har dock varit mindre framgångsrika. De flesta av dessa leverantörer kunde endast tänka sig att främja användningen av Europass-dokumentet mot ersättning.

Cedefop spelar en viktig roll för Europass framgång. Förutom att hantera Europass-portalen och erbjuda stöd åt de nationella Europass-centrumen bidrar det med sin expertis den till konceptuella utvecklingen av ramen för Europass.

Under 2012 fick de nationella Europass-centrumen finansiellt stöd på totalt 2 250 000 euro av kommissionen genom programmet för livslångt lärande. Den externa utvärderingen visade att effektiviteten i alla aspekter av Europass hade ökat totalt jämfört med 2008 års utvärdering. Trots att det ekonomiska stödet från EU²¹ och nationella källor inte ökade under perioden 2008–2011 har antalet Europass-dokument som skapats och utfärdats online samt antalet besök på portalen ökat stadigt. Det finns heller inga tecken på att Europass-verktygen avtar i popularitet. Effektiviteten ökade både i fråga om de nationella Europass-kontorens PR-verksamhet och om användningen av de olika Europass-verktygen.

Den totala kostnaden för Europass (från medlemsstaternas, kommissionens och Cedefops budgetar) sedan initiativet startades är ca 31,5 miljoner euro. Sedan 2005 har det utfärdats 54 miljoner meritförteckningar (varav 28 miljoner har skapats online och 27 miljoner har laddas upp), vilket innebär att kostnaden per meritförteckning hamnar på 0,58 euro. Det är ungefär en fjärdedel av den kostnad som uppskattades 2008 (som var 2,8 euro). Med tanke på den låga kostnaden per dokument och den höga graden av tillfredsställelse hos användarna drar

²¹ Stödet från EU motsvarar ca 50 % av de nationella Europass-centrumens driftskostnader.

utvärderingen slutsatsen att Europass ger god valuta för pengarna. Det är dock inte troligt att Europass förblir hållbart utan fortsatt stöd från EU. De flesta nationella Europass-centrumen skulle inte kunna fortsätta sin verksamhet utan EU-stöd, eftersom det inte finns några hållbara alternativa finansieringskällor för Europass, och ytterligare offentlig finansiering inte är sannolik. Privata aktörer har inga särskilda incitament för att engagera sig, eftersom Europass inte ger några direkta finansiella fördelar.

3. Slutsatser

Mot bakgrund av krympande arbetsstyrka och trög ekonomisk tillväxt är en av de mest brådskande utmaningarna för medlemsstaterna att modernisera sina utbildningssystem och förbättra utbudet av kvalifikationer för att bättre matcha arbetsmarknadens behov. Europass ska hjälpa medlemsstaterna att möta dessa utmaningar och kommer därför att stärkas de kommande åren.

Resultaten och rekommendationerna i den externa utvärderingen bekräftar att Europass måste upprätthålla sin starka roll när det gäller att främja mobilitet och göra det lättare att jämföra färdigheter och kvalifikationer. De föreslagna förbättringarna omfattar även bättre rationalisering och spridning av Europass-dokumentet för att stärka samstämmigheten med övriga europeiska referensverktyg samt målinriktade vägledningstjänster kopplade till Europass-dokumentet för att stärka mobiliteten över gränserna och underlätta erkännandet av kvalifikationer och jobsökning. Framför allt bör Europass bli ett mer flexibelt och användarvänligt verktyg som drar nytta av modern teknik för att ständigt anpassa sig efter användarnas behov. Verktøget ska hålla kvar befintliga användare och locka till sig nya, särskilt lågutbildade användare. För att dessa mål ska kunna uppnås kan Europass behöva en ny rättslig grund som gör det möjligt att med jämna mellanrum uppdatera och anpassa systemet.

I syfte att göra Europass till ett bättre stöd för lärande och arbetstagare som vill kommunicera sina färdigheter och kvalifikationer, bör i synnerhet följande förbättringar genomföras:

- **Förbättrade synergier mellan Europass och andra europeiska initiativ** – Trots att Europass i stort fungerar bra skulle man kunna förbättra och stärka vägledningen för användning av Europass-verktygen, genom bättre samordning med tjänster som erbjuder yrkesvägledning samt tydlighet och erkännande av kvalifikationer, för att nå en bredare publik och skapa större mervärde. Detta verkar vara särskilt relevant för grupper som har det svårare att använda Europass, som lågutbildade eller arbetslösa personer. Inom ett framtida område för färdigheter och kvalifikationer skulle Europass kunna fokusera på att erbjuda informationstjänster och interaktiva verktyg för tydlighet av färdigheter och kvalifikationer, och på så sätt föra samman de olika europeiska nätverken, informationstjänsterna och andra verktyg som har att göra med färdigheter och kvalifikationer under samma tak. Detta skulle underlätta för lärande och arbetstagare att använda EU:s verktyg för tydlighet och göra dessa mer kända bland institutioner och företag. Detta i sin tur skulle göra verktygen mer effektiva. Att samla ihop dessa resurser bör leda till mer effektivitet och göra det möjligt att integrera resurser med deras nationella motparter. Detta skulle sannolikt även bidra till större spridning och

användning att Europass-verktygen bland alla berörda parter i det nya, sammanslagna tjänstenätverket.

- **Europass som instrument för att underlätta flexibla inlärningsvägar** – Det finns ett tydligt behov att anpassa de befintliga Europass-verktygen till mer flexibla och användarinriktade inlärningsvägar som möter användarnas individuella behov. Den omarbetade ramen bör vara tillräckligt flexibel för att på lämpligt sätt kunna integrera nya utvecklingar och tekniker på utbildningsområdet, bland annat inom IT. För närvarande är detta behov mer trängande i två sektorer:

a) Europass har två olika verktyg som ger tilläggsinformation om inlärningsresultat, nämligen bilagan till examensbevis för högre akademisk examen och tillägget till slutbetyg för yrkesutbildning. Det är värt att undersöka huruvida ett enda dokument skulle kunna underlätta den gemensamma förståelsen av kvalifikationer, oavsett inom vilken utbildningssektor dessa har utfärdats, och stärka interoperabiliteten hos de europeiska systemen för poängöverföring, som ECTS och ECVET, mellan olika utbildningsnivåer och olika länder.

b) Dokumentering av färdigheter som erhållits genom alla typer av icke-formell och informell utbildning, inklusive e-utbildning. Idag är det endast Europass-mobilitet som tillåter dokumentering av färdigheter från icke-formella utbildningar i ett annat land. I enlighet med rådets rekommendation om validering av icke-formell och informell utbildning bör Europass omarbetas så att det blir möjligt att identifiera och dokumentera färdigheter, inklusive kompetensrevision, som erhållits genom icke-formell eller informell utbildning, med eller utan mobilitet. Baserat på förberedande arbete som redan har genomförts av kommissionen på ett potentiellt nytt dokument, nämligen Europass experience, ska denna nya funktion stödja de europeiska riktlinjerna för validering av icke-formell och informell utbildning. Dessa nya funktioner kommer även att vara relevanta för initiativen om ungdomsgaranti och praktiktjänstgöring.²²

Det sätt på vilket Youthpass-mekanismen ska registreras i Europass kommer också att undersökas för att undvika överlappningar. Dessutom behöver man även undersöka hur nya verktyg för tydlighet som de kallade ”öppna utmärkelserna”, som skapas genom nya certifieringsprocesser för digital inläring, ska integreras i eller komplettera Europass. Slutligen bör funktionella och avancerade IT-kunskaper bli mer synliga i Europass-meritförteckningen.

- **Bättre interoperabilitet mellan Europass och andra europeiska verktyg för jobbmatchning** – Olika tekniska standarder hindrar för närvarande en ökad konvergens mellan vissa EU-verktyg som används av jobbsökande. Fler insatser behövs för att knyta samman meritförteckningsverktyget i Europass och det nya europeiska färdighetspasset med Eures databas för meritförteckningar och med verktyg från privata arbetsförmedlingar och väglednings- och valideringscentra samt verktyg för färdighetsbedömning. Man bör även undersöka om erkännandet av en yrkeskvalifikation i

²² Se även <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1006>.

en medlemsstat, även när denna har skaffats genom förfarandet för det nya europeiska yrkeskortet, ska ingå i Europass.

Som nämnts underströk man inom ramen för ”En ny syn på utbildning” den roll som utbildning och färdigheter spelar som centrala strategiska tillgångar för ekonomisk tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning. Ett av förslagen i ”En ny syn på utbildning” är att undersöka möjligheten till fler synergier samt konvergens av befintliga EU-verktyg för tydlighet och erkännande av färdigheter och kvalifikationer, i syfte att skapa ett europeiskt område för färdigheter och kvalifikationer som ska göra det lättare för alla att kunna röra sig fritt och snabbt få sina färdigheter och kvalifikationer erkända för vidareutbildning. Kvalifikationerna ska även kunna förstås och bedömas tillräckligt av arbetsgivare.

Kommissionen kommer att diskutera slutsatserna i denna rapport med berörda aktörer under den allmänna debatten om det europeiska området för färdigheter och kvalifikationer under vintern 2013/2014. Baserat på slutsatserna från denna debatt om ramen för Europass och på en konsekvensbedömning kan kommissionen komma att föreslå en omarbetning av den aktuella rättsliga grunden för Europass, det vill säga Europaparlamentets och rådets beslut nr 2241/2004/EG av den 15 december 2004.